

فصل اول : کلیات

ماده ۱ - در این آیین نامه عبارتهای زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

قانون: قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان - مصوب ۱۳۷۴

مهندسی ساختمان : امور فنی و مهندسی ، معماری و شهرسازی ، بخش های ساختمان و شهرسازی .

سازمان : سازمان نظام مهندسی ساختمان .

نظام مهندسی استان : سازمان نظام مهندسی ساختمان استان

پروانه اشتغال : پروانه اشتغال به کار مهندسی ، کاردانی ، تجربی

رشته های اصلی : رشته های اصلی مهندسی شامل معماری ، عمران ، تاسیسات مکانیکی ، تاسیسات

برقی ، شهرسازی ، نقشه برداری و ترافیک .

رشته های مرتبط : رشته های مرتبط با رشته های اصلی.

ماده ۲ - اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی برای امور طراحی ، محاسبه ، نظارت ، اجرا و سایر خدمات فنی

در بخشهای مهندسی ساختمان در محل هایی که تا کنون در اجرای قوانین قبلی به وسیله وزارت خانه

های مسکن و شهرسازی و کشور تعیین و اعلام شده و همچنین در شهرها و شهرستانها و محل هایی که

به وسیله وزارت مسکن و شهرسازی با کسب نظر از وزارت کشور مشخص و آگهی خواهد شد ، داشتن

مدرک صلاحیت حرفه ای ضروری است .

تبصره ۱ - صلاحیت موضوع این ماده در موارد اشخاص حقیقی و حقوقی به ترتیب زیر احراز می شود:

الف - در مورد مهندسان از طریق پروانه اشتغال به کار مهندسی

ب - در مورد کاردانهای فنی از طریق پروانه اشتغال به کار کاردانی

پ - در مورد معماران تجربی از طریق پروانه اشتغال به کار تجربی

ت - در مورد استادکاران و کارگران ماهر از طریق پروانه اشتغال به کار تجربی

ث - در مورد اشخاص حقوقی از طریق پروانه اشتغال به کار مهندسی (حقوقی)

ج - در مورد اشخاص حقوقی از طریق پروانه اشتغال به کار کاردانی فنی (حقوقی)

تبصره ۲ - پروانه مهارت فنی به وسیله وزارت کار و امور اجتماعی و سایر پروانه های اشتغال به وسیله

وزارت مسکن و شهرسازی صادر می شود.

ماده ۳ - شهرداریها و مراجع صدور پروانه ساختمان ، پروانه شهرک سازی و شهرسازی وهمچنین

مراجع صدور مجوزهای مربوط به تفکیک اراضی و سایر مراجع صدور مجوزهای مربوط به کنترل ،

نظارت و نظایر آن در محل های مندرج در ماده (۲) برای صدور پروانه یا مجوزهای مذکور ، تنها نقشه هایی را خواهند پذیرفت که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی دارنده پروانه اشتغال و در حدود صلاحیت و ظرفیت مربوط امضا شده باشد و برای انجام فعالیتهای کنترل و نظارت نیز فقط از خدمات این اشخاص در حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال آنها می توان استفاده نمود.

تبصره - نقشه تفکیک اراضی که توسط شهرداری ها تهیه می شود از مفاد این ماده مستثنی است .

منبع: مجموعه قوانین و مقررات مربوط به شهر و شهرداری

فصل دوم: پروانه اشتغال به کار مهندسی، حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال

الف: پروانه اشتغال به کار مهندسی

ماده ۴- دارندگان مدرک تحصیلی کارشناس و بالاتر، در هر یک از رشته های اصلی یا رشته های مرتبط می توانند از طریق تقاضای صدور پروانه اشتغال به کار مهندسی با توجه به مدارک تحصیلی و سوابق کار و تجربه در یک یا چند زمینه خدمات مهندسی از قبیل طراحی، محاسبه، نظارت، اجرا، بهره برداری، نگهداری، کنترل و بازرسی امور آزمایشگاهی، مدیریت ساخت و تولید، نصب، آموزش و تحقیق درخواست تشخیص صلاحیت نمایند .

ماده ۵- برای صدور پروانه اشتغال علاوه بر دارا بودن مدرک تحصیلی، گواهی اشتغال به کارآموزی و گواهی قبولی در آزمونهای مربوط و سابقه کار حرفه ای در رشته های تخصصی و فنی مربوط، بعد از تاریخ اخذ مدرک به شرح زیر ضروری است :

الف - دارندگان مدرک علمی دکتری با حداقل (۱) سال کارآموزی یا سابقه کار .

ب - دارندگان مدرک کارشناسی ارشد با حداقل (۲) سال کارآموزی یا سابقه کار .

پ - دارندگان مدرک کارشناسی با حداقل (۳) سال کارآموزی یا سابقه کار .

ماده ۶- گواهی اشتغال به کار و تجربه عملی و سابقه کار متقاضی در صورتی معتبر شناخته خواهد شد که توسط واحدهای فنی وزارتخانه ها، سازمانهای دولتی یا وابسته به دولت، شهرداریها، شخصیت های حقوقی شاغل در رشته های موضوع قانون، شرکت های ساختمانی یا مهندسان مشاور که دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی «شخص حقوقی» می باشند و یا توسط دو نفر از مهندسان با بیش از ده سال سابقه کار و دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی و یا توسط «نظام مهندسی استان» تأیید و صادر شده باشد. در گواهی اشتغال مذکور موارد زیر باید درج شود:

الف - نام، محل و مشخصات پروژه ای که متقاضی در آن اشتغال داشته است .

ب - مدت اشتغال متقاضی با ذکر تاریخ شروع و خاتمه کار .

پ - نام و مشخصات تحصیلی متقاضی .

ت - نام، مشخصات، سمت و شماره پروانه اشتغال شخص حقیقی یا حقوقی صادرکننده گواهی.

ماده ۷- متقاضی پروانه اشتغال باید تقاضای کتبی خود را طبق فرم مخصوصی که توسط وزارت مسکن و شهرسازی تهیه شده و حاوی نکات ضروری که متقاضی باید تعهد و رعایت نماید نیز می باشد، تکمیل نموده، همراه با مدارک زیر تسلیم نماید.

الف - فتوکپی مصدق مدرک تحصیلی که ارزش دانشگاهی و رشته و درجه علمی آن صریحاً توسط وزارت فرهنگ و آموزش عالی مورد تصویب و تأیید قرار گرفته باشد، به کیفیتی که اطمینان به صحت آن برای مرجع صادرکننده پروانه اشتغال محرز شود .

ب - گواهی اشتغال به کار به ترتیبی که در ماده (۶) این آئین نامه مقرر شده است .

پ - گواهی قبولی در آزمون

ت - فتوکپی کارت کد اقتصادی متقاضی .

ث - فیش بانکی مربوط به پرداخت عوارض صدور «پروانه اشتغال».

ج - مدارک عضویت «نظام مهندسی استان» مربوط .

چ - مدارک هویت به ترتیبی که در فرم تقاضای پروانه اشتغال، تعیین و مقرر شده است .

ح - سایر مدارکی که ارائه آنها به موجب مقررات این آئین نامه و یا قوانین حاکم بر صدور این گونه مدارک الزامی باشد .

ماده ۸- وزارت مسکن و شهرسازی پس از بررسی تقاضای پروانه اشتغال و مدارک ضمیمه آن در صورت کامل بودن، حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ وصول، پروانه اشتغال مورد درخواست را صادر خواهند نمود و در صورت کافی نبودن مدارک، مراتب را ظرف (۱۵) روز با ذکر نواقص به طور کتبی به متقاضی اعلام خواهد نمود .

تبصره - وزارت مسکن و شهرسازی در استانهایی که شرایط را مقتضی تشخیص دهد، وصول تقاضای پروانه اشتغال و مدارک مربوط را به عهده نظام مهندسی استان محول خواهد کرد. نظام مهندسی استان در این حالت پس از بررسی و تأیید و تنظیم پرونده، آن را برای صدور پروانه اشتغال به وزارت مسکن و شهرسازی ارسال خواهد کرد.

ماده ۹- اشخاص حقیقی دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی در رشته و تخصصی که تشخیص صلاحیت شده اند به طور فردی یا به طور مشترک با مسئولیت مشترک می توانند اقدام به تأسیس دفتر مهندسی بنمایند. دفاتر مهندسی قائم به شخص یا اشخاص حقیقی دارای «پروانه اشتغال» می باشد و امتیاز آن قابل واگذاری نیست. اشخاص مذکور موظف به نگهداری دفاتر قانونی بر اساس ماده ۹۶ قانون مالیاتهای مستقیم می باشند .

دفاتر مهندسی مذکور می توانند با توجه به حدود صلاحیت افراد دارنده «پروانه اشتغال» که عضو دفتر می باشند از وزارت مسکن و شهرسازی درخواست صلاحیت بنمایند .

ماده ۱۰- اشخاص حقوقی با دارا بودن شرایط و ارائه مدارک به شرح زیر، می توانند در یک یا چند رشته مشروط بر اینکه حداقل دو نفر از مدیران آن دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی یا کاردانی باشند تقاضای صدور «پروانه اشتغال شخص حقوقی بنمایند» .

الف - فتوکپی پروانه اشتغال به کار مهندسی یا کاردانی اشخاص حقیقی فوق الذکر .

ب - یک نسخه فتوکپی اساسنامه و روزنامه رسمی حاوی آگهی تأسیس و آخرین تغییرات و یک نسخه از صورت جلسه مجمع عمومی و مدارک مربوط به ثبت آن در مورد انتخاب مدیر یا مدیران و کسانی که دارای حق امضاء می باشند .

پ - مدارک مربوط به احراز صلاحیت از سازمان برنامه و بودجه و سایر مراجع ذیربط در صورت وجود
ت - فتوکپی کارت کد اقتصادی متقاضی .

ث - فیش بانکی مربوط به پرداخت عوارض صدور پروانه اشتغال .

ج - ارائه مدارک عضویت در «نظام مهندسی استان

چ - هر نوع مدارک دیگری که در فرم تقاضای «پروانه اشتغال» اشخاص حقوقی تعیین و مقرر شده باشد .

تبصره - تغییرات اساسنامه یا ترکیب مدیران باید ظرف حداکثر یک ماه به مرجع صادرکننده پروانه اشتغال اطلاع داده شود و در صورتیکه تغییرات مذکور به موقع اطلاع داده نشود و یا مدیرانی که دارای پروانه اشتغال شخص حقیقی می باشند از مدیریت شخص حقوقی خارج شوند، وزارت مسکن و شهرسازی می تواند حسب مورد پروانه اشتغال مدیران یا شخصیت حقوقی یا هر دو را لغو کند .

ب: حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال

ماده ۱۱- پروانه اشتغال به کار مهندسی در چهار درجه، پایه (۳)، پایه (۲) پایه (۱) و ارشد صادر می شود. برای متقاضیان پروانه اشتغال با داشتن سوابق تجربی یا کارآموزی به میزان مندرج در ماده ۵ پروانه اشتغال پایه (۳) صادر می گردد. جهت ارتقاء از پایه (۳) به پایه (۲) داشتن ۴ سال و از پایه (۲) به پایه (۱)، ۵ سال و از پایه (۱) به ارشد (۶) سال سابقه کار حرفه ای در پایه قبلی و موفقیت در آزمون مربوط ضروری است .

تبصره ۱- اشخاصی که در حال حاضر دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی در رشته های اصلی می باشند و یا با داشتن سوابق کار بیشتر از میزان مندرج در ماده ۵ این آئین نامه، متقاضی دریافت پروانه اشتغال هستند، چنانچه ظرف یکسال از تاریخ ابلاغ این آئین نامه جهت تعویض یا دریافت پروانه اشتغال مراجعه نمایند، با احتساب سنوات تجربه حرفه ای طبقه بندی و بدون آزمون در یک درجه پایین تر قرار خواهند گرفت و در

صورتیکه بعد از ضرب الاجل مذکور مراجعه نمایند درجه پروانه اشتغال با توجه به سنوات تجربه حرفه ای و موفقیت در آزمون هر یک از درجات مذکور تعیین خواهد شد .

تبصره ۲- در ظرف یک سال موضوع تبصره (۱) این ماده جهت انطباق اشخاص به درجه مهندسی ارشد، شورای مرکزی سوابق و شرایط متقاضیان را بررسی و پس از تأیید صلاحیت حرفه ای، آنها را جهت اخذ درجه مهندسی ارشد به وزارت مسکن و شهرسازی معرفی می کند. اشخاص مذکور می توانند تا سیر تشریفات مذکور، با اخذ پروانه اشتغال پایه (۱) به کار خود ادامه دهند .

پس از پایان مهلت مذکور، انطباق درجه متقاضیان مهندسی ارشد یا احراز درجه مذکور نیز تابع شرایط عمومی مندرج در این آئین نامه خواهد بود.

تبصره ۳- وزارت مسکن و شهرسازی موظف است با توجه به تعداد متقاضیان هر درجه و رعایت تناسب موردنیاز جامعه به آن به طور مستمر در فواصل زمانی معین نسبت به برگزاری آزمونهای مربوط اقدام کند .

تبصره ۴- تعیین حدود صلاحیت و ظرفیت اشخاص حقوقی که بوسیله سازمان برنامه و بودجه تشخیص صلاحیت و تعیین ظرفیت شده یا می شوند مطابق دستورالعملی خواهد بود که به طور مشترک توسط وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و ابلاغ می شود .

ماده ۱۲- به منظور تعیین حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال دارندگان پروانه اشتغال، در مهندسی ساختمان فعالیت‌های مهندسی بر اساس پیچیدگی عوامل و حجم کار به چهار گروه، «الف»، «ب»، «ج» و «د» تقسیم می شود .

تبصره ۱- برای تعیین فعالیت‌های مهندسی در بخش ساختمان، ساختمانها به چهار گروه به ترتیب زیر تقسیم می شوند .

گروه «الف» با مقیاس کاربری محله ۱ تا ۲ طبقه ارتفاع از روی زمین یا حداکثر زیربنای ۶۰۰ مترمربع .

گروه «ب» با مقیاس کاربری ناحیه ۳ تا ۵ طبقه ارتفاع از روی زمین یا حداکثر زیربنای ۲۰۰۰ مترمربع .

گروه «ج» با مقیاس کاربری منطقه ۶ تا ۱۰ طبقه ارتفاع از روی زمین یا حداکثر زیربنای ۵۰۰۰ مترمربع .

گروه «د» با مقیاس کاربری شهر بیش از ۱۰ طبقه ارتفاع از روی زمین یا بیش از ۵۰۰۰ مترمربع .

تبصره ۲- تهیه طرح معماری و انجام محاسبات سازه و همچنین نظارت معماری و نظارت سازه برای تمام

گروههای ساختمانی مندرج در تبصره ۱ این ماده الزامی و به شرح جدول موضوع این ماده می باشد:

منبع: مجموعه قوانین و مقررات مربوط به شهر و شهرداری

طبقه بندی صلاحیت برای هر یک از گروههای ساختمان

صلاحیت گروه ساختمانها	تهیه طرح معماری توسط :	انجام محاسبات سازه توسط:	نظارت بر طرح معماری توسط:	نظارت بر اجرای سازه توسط:
گروه «الف»	مهندس معمار پایه ۳ یا بالاتر	مهندس عمران پایه ۳ تا بالاتر	مهندس معمار یا عمران پایه ۳ یا بالاتر	مهندس عمران یا معمار پایه ۳ یا بالاتر
گروه «ب»	مهندس معمار پایه ۲ یا بالاتر	مهندس عمران پایه ۲ یا بالاتر	مهندس معمار پایه ۳ یا بالاتر	مهندس عمران پایه ۳ یا بالاتر
گروه «ج»	مهندس معمار پایه ۱ تا بالاتر	مهندس عمران پایه ۱ یا بالاتر	مهندس معمار پایه ۲ یا بالاتر	مهندس عمران پایه ۲ یا بالاتر
گروه «د»	مهندس معمار ارشد	مهندس عمران ارشد	مهندس معمار پایه ۱ یا بالاتر	مهندس عمران پایه ۱ یا بالاتر

در محل هایی که مهندس معمار یا عمران به تعداد کافی نباشد طبق نظر وزارت مسکن و شهرسازی حسب مورد از خدمات مهندسی رشته مرتبط یا رشته های دیگر یا کاردانهای دارای صلاحیت استفاده می شود .
تبصره ۳- گروه بندی سایر فعالیتهای مهندسی موضوع قانون و همچنین تعیین حدود صلاحیت سایر دارندگان پروانه اشتغال بموجب دستورالعملی که به وسیله وزارت مسکن و شهرسازی تهیه و ابلاغ می شود تعیین می گردد .

ماده ۱۳- ظرفیت اشتغال دارندگان پروانه اشتغال در رشته های مختلف و در هر استان به پیشنهاد نظام مهندسی استان و تصویب وزارت مسکن و شهرسازی تعیین می شود .
تبصره - دارندگان پروانه اشتغال و کلیه مراجع صادرکننده پروانه ساختمان، و سایر مجوزهای مربوط موظفند حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال مندرج در پروانه اشتغال را رعایت نمایند .

ماده ۱۴- حدود صلاحیت دارندگان پروانه اشتغال شخص حقوقی در رشته و تخصص مورد تقاضا از طریق بررسی و ارزیابی سوابق شخص حقوقی طبق دستورالعمل صادر شده توسط وزارت مسکن و شهرسازی صورت خواهد گرفت و در مواردیکه نقشه های تسلیمی به شهرداریها و سایر مراجع صدور پروانه ساختمان و تفکیک اراضی توسط اشخاص حقوقی امضاء و یا تعهد نظارت می شود باید برحسب الزامی بودن هر یک از موارد تهیه طرح معماری و نظارت بر اجرای آن، انجام محاسبات سازه و نظارت بر اجرای آن، تهیه طرحهای تأسیسات مکانیکی و برقی و نظارت بر اجرای آنها و نظایر آن و نقشه ها و محاسبات فنی توسط مهندسان دارای پروانه اشتغال تهیه، امضاء و یا تعهد نظارت شود .

ماده ۱۵- در مواردیکه شرکت های دولتی وابسته به دولت، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی بااستثنای شهرداری ها که به طور قانونی وظیفه تهیه و یا تأیید نقشه و انجام کارهای اجرایی ساختمانی به عهده آنها می باشد و اقدام به تأسیس واحدهای سازمانی فنی خاص، چه در مرکز و چه در هر یک از نقاط مختلف کشور برای انجام این قبیل امور نموده باشند، مشروط بر اینکه تشکیلات سازمانی آنها به تصویب مراجع صلاحیت دار رسیده و مسئول واحد فنی آنها دارای پروانه اشتغال شخص حقیقی باشد، با ارائه مدارک و مجوزها و مصوبات مراجع صلاحیت دار، برای هر یک از واحدهای سازمانی فنی تابع آنها به ترتیب مقرر در این آئین نامه پروانه اشتغال شخص حقوقی صادر خواهد شد .

ماده ۱۶- مسئولیت صحت طراحی و محاسبه، اجرا، نظارت و نظایر آن به عهده مدیرعامل یا رئیس مؤسسه و در مورد اشخاص موضوع ماده ۱۵ این آئین نامه به عهده مسئولان واحدهای فنی مربوط، که دارای پروانه اشتغال شخص حقیقی بوده و به امضای آنها رسیده است خواهد بود و این مسئولیت قائم به شخص امضاء کننده بوده و با تغییر سمت وی، ساقط نخواهد شد. همچنین امضای وی رافع مسئولیت مهندس طراح، محاسب و ناظر که در رشته مربوط امضاء یا تعهد نظارت کرده اند، نخواهد بود .

ماده ۱۷- با توجه به اصلاحیه تبصره ۱ ماده ۱ نظام صنفی مصوب ۱۳۶۸ پاسخ به استعلامات مراجع ذیصلاح در خصوص اشخاص حقوقی شامل شرکت های ساختمانی، شرکت های تأسیساتی و تجهیزاتی و شرکت های مهندسان مشاور و شرکت های خدمات مهندسی و سایر مؤسساتی که ارائه خدمات و فعالیت آنها مستلزم داشتن پروانه اشتغال می باشد، و همچنین پاسخگویی به مسائل صنفی آنها با نظام مهندسی استان است که وفق دستورالعمل وزارت مسکن و شهرسازی عمل خواهد نمود.

ماده ۱۸- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیرایرانی جهت انجام خدمات موضوع قانون ضمن رعایت سایر قوانین و مقررات مربوط به احراز کلیه شرایط مقرر در مورد اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی باید پروانه اشتغال موقت از وزارت مسکن و شهرسازی دریافت دارند. در پروانه اشتغال موقت مدت اعتبار، صلاحیت متقاضی و سایر شرایط حسب مورد باید درج شود .

ماده ۱۹- امضای مجاز اشخاص حقیقی و حقوقی ذیل نقشه ها و اسناد تعهدآور همراه با مهری خواهد بود که در آن نام کامل و شماره پروانه اشتغال و شماره عضویت نظام مهندسی، رشته و کد اقتصادی درج شده باشد .

ماده ۲۰- برای متقاضیانی که در بیش از یک رشته دارای شرایط اخذ پروانه اشتغال می باشند یا بعداً صلاحیت جدید کسب نمایند فقط یک پروانه اشتغال صادر می شود و در پروانه اشتغال مذکور رشته ها و

تخصص هایی که دارند، پروانه اشتغال» در آن تعیین صلاحیت شده است با قید تاریخ احراز و ظرفیت اشتغال آنها درج خواهد شد .

ماده ۲۱- وزارت مسکن و شهرسازی می تواند، در مورد تمام یا بعضی از رشته ها و تخصص ها، صدور یا تجدید یا تمدید پروانه و هم چنین ارتقاء پایه مهندسی را موکول به گذراندن آزمون های عمومی و تخصصی نماید .

ماده ۲۲- پروانه اشتغال برای مدت سه سال در سراسر کشور، در رشته و تخصص تعیین شده معتبر است. وزارت مسکن و شهرسازی مکلف است در صورت درخواست متقاضی و دارا بودن شرایط لازم ظرف یک ماه نسبت به تجدید یا تمدید پروانه اشتغال اقدام، و در صورت رد تقاضا یا وجود نواقص مراتب را به طور کتبی با ذکر دلایل به متقاضی اعلام نماید. تاریخ تجدید یا تمدید «پروانه اشتغال باید در محل مخصوصی از متن پروانه اشتغال درج شود .

تبصره ۱- در صورتیکه اعتبار یک یا بعضی از مدارک لازم جهت صدور یا تجدید یا تمدید پروانه اشتغال محدود به مدت معینی کمتر از ۳ سال باشد، در این صورت مدت اعتبار پروانه اشتغال با توجه به محدودیتهای زمانی مدارک مذکور تعیین و درج خواهد شد .

تبصره ۲- در صورتیکه دارنده پروانه اشتغال بخواهد در خارج از محدوده استانی که در نظام مهندسی استان آن عضو است، از پروانه اشتغال خود استفاده نماید، مکلف است مراتب را به طور کتبی به اطلاع نظام مهندسی استان هر دو استان برساند .

ماده ۲۳- در موارد زیر پروانه اشتغال حسب مورد فاقد اعتبار شناخته شده و یا اعتبار آن معلق یا اساساً ابطال خواهد شد :

الف - فوت دارنده پروانه اشتغال

ب - حجر دارنده پروانه اشتغال تا زمانی که رفع حجر نشده باشد .

پ - عدم تمدید یا تجدید یا عدم پرداخت وجوه و عوارض مقرر ظرف مدت یک ماه از تاریخ انقضای مهلت .

ت - محکومیت قطعی، دارنده پروانه اشتغال به مجازاتی که کیفر تبعی آن محرومیت از حقوق اجتماعی باشد، تا انقضای مدت محرومیت از حقوق اجتماعی .

ث - در صورتیکه دارنده پروانه اشتغال به موجب رأی قطعی شورای انتظامی استان یا شورای انتظامی نظام مهندسی محکوم به محرومیت از کار شود، در مدت محرومیت از کار .

ج - تصمیم وزیر مسکن و شهرسازی در صورت عدم توجه به ابلاغیه ها و اطلاعیه های قانونی وزارت مسکن و شهرسازی .

چ - قطع عضویت از نظام مهندسی استان یا اخراج از آن .

ح - انحلال یا فقدان شرایط لازم در خصوص اشخاص حقوقی .

تبصره - دارنده پروانه اشتغال در مدتی که پروانه اشتغال او فاقد اعتبار شده یا اعتبار آن معلق شده است، حق استفاده از پروانه اشتغال را جز برای ادامه کارها و مسئولیتهایی که قبل از آن به عهده گرفته است (آنهم مشروط به رعایت مقررات و رفع تخلفات موجود) نخواهد داشت .

ماده ۲۴- چنانچه پروانه اشتغال مفقود شود، صاحب پروانه اشتغال می تواند تقاضای صدور المثنی بنماید، و مرجع صادرکننده موظف خواهد بود پس از انقضای مدت سه ماه از تاریخ تقاضا، در صورتیکه یابنده آن را به مرجع مذکور ارسال ننموده باشد نسبت به صدور المثنی اقدام نماید .

ماده ۲۵- با توجه به ماده ۱۲۸۷ قانون مدنی پروانه اشتغال یک سند رسمی دولتی است و کلیه آثار و تبعات اسناد رسمی را داراست .

فصل سوم : پروانه اشتغال به کار کاردانی و تجربی

- ماده ۲۶ -** برای دارندگان مدرک تحصیلی کاردانی فنی ، دیپلم فنی و همچنین معماران تجربی در صورت قبول شدن در آزمون علمی و عملی مربوط ، در یکی از رشته های موضوع (قانون) حسب مورد (پروانه اشتغال) در سه درجه پایه (۳)، پایه (۲) و پایه (۱) به شرح زیر صادر می شود :
- الف - برای دارندگان مدرک کاردانی فنی مورد تایید وزارت فرهنگ و آموزش عالی در یکی از رشته های موضوع (قانون) با :
- داشتن (۵) سال سابقه کار و تجربه مفید پس از دریافت مدرک کاردانی در رشته مربوط ، پروانه اشتغال به کار کاردانی پایه (۳)
 - جهت ارتقا از پایه (۳) به پایه (۲) داشتن (۴) سال و از پایه (۲) به پایه (۱) داشتن (۶) سال سابقه کار در پایه قبلی و موفقیت در آزمون مربوط ضروری است.
- ب - برای دارندگان مدرک کاردانی فنی سایر وزارتخانه ها و موسسات دولتی در یکی از رشته های موضوع (قانون) با :
- داشتن (۶) سال سابقه کار و تجربه مفید پس از دریافت مدرک کاردانی در رشته مربوط ، پروانه اشتغال به کار کاردانی پایه (۳).
 - جهت ارتقا از پایه (۳) به پایه (۲) داشتن (۴) سال و از پایه (۲) به پایه (۱) داشتن ۶ سال سابقه کار در پایه قبلی و موفقیت در آزمون مربوط ضروری است .
- پ - برای دارندگان مدرک دیپلم فنی در یکی از رشته های موضوع (قانون) با :
- داشتن (۷) سال سابقه کار و تجربه مفید پس از دریافت دیپلم در رشته مربوط ، پروانه اشتغال به کار تجربی پایه (۳).
 - جهت ارتقا از پایه (۳) به پایه (۲) داشتن (۵) سال و از پایه (۲) به پایه (۱) داشتن (۶) سال سابقه کار در پایه قبلی و موفقیت در آزمون مربوط ضروری است
- ت - برای دارندگان سایر مدارک تحصیلی و معماران تجربی در یکی از رشته های موضوع قانون با :

- داشتن (۸) سال سابقه کار و تجربه مفید بر اساس مدارک تحصیلی و تجربی در رشته مربوط ، پروانه اشتغال به کار تجربی پایه (۳)

- جهت ارتقا از پایه (۳) به پایه (۲) داشتن (۵) سال و از پایه (۲) به پایه (۱) داشتن (۶) سال سابقه کار در پایه قبلی و موفقیت در آزمون مربوط ضروری است

تبصره - سابقه و تجربه مفید حسب گواهی ها و مدارک مندرج در ماده (۶) این آیین نامه و سایر مستندات مورد قبول وزارت مسکن و شهرسازی احراز می شود .

ماده ۲۷ - متقاضیان موضوع این فصل از آیین نامه باید تقاضای کتبی خود را همراه با مدارک زیردر تهران به وزارت مسکن و شهرسازی و در استانها به سازمان مسکن و شهرسازی استان تسلیم نمایند .

الف - تصویر مصدق مدرک تحصیلی که به تایید مراجع ذیصلاح رسیده است و در مورد کاردانهها با تعیین و تصریح رشته و گرایش آن

ب - گواهی سابقه و تجربه مفید به شرح مذکور در ماده ۶ این آیین نامه .

پ - ارایه مدرک قبولی در آزمون علمی و عملی

ت - فتوکپی کارت کد اقتصادی متقاضی

ث - فیش بانکی مربوط به پرداخت عوارض صدور پروانه اشتغال .

ج - مدارک عضویت در تشکل حرفه ای مربوط ، در صورت تاسیس تشکیلات مذکور .

چ - ارایه مدرک هویت به ترتیبی که در فرم تقاضا قید شده است .

ح - سایر مدارکی که ارایه آنها به موجب قوانین و مقررات مصوب ضروری است .

ماده ۲۸ - نحوه برگزاری آزمون و سوالات علمی و تجربی و عنداللزوم مصاحبه حضوری در سراسر کشور یکسان و متحدالشکل می باشد .

سوالات به صورت کتبی و به وسیله وزارت مسکن و شهرسازی تهیه و در اختیار سازمان های مسکن و شهرسازی استان قرار می گیرد ، تا با نظارت مستقیم و همکاری نظام مهندسی استان آزمون برگزار شود. تصحیح اوراق و اعلام اسامی پذیرفته شدگان و عنداللزوم انجام مصاحبه حضوری در تهران با

وزارت مسکن و شهرسازی و در استانها با سازمان مسکن و شهرسازی استان است پس از تاسیس تشکیلات حرفه ای ، در برگزاری آزمونها از همکاری تشکیلات مذکور استفاده خواهد شد .

ماده ۲۹- به منظور تعیین حدود صلاحیت حرفه ای و ظرفیت اشتغال کاردانها و معماران تجربی فعالیتهای فنی مهندسی در بخش اجرای ساختمان بر اساس پیچیدگی عوامل و حجم کار و موقعیت جغرافیایی به سه گروه (الف) و (ب) و (ج) تقسیم می شود. سپس با توجه به پایه پروانه اشتغال و مدرک تحصیلی و سوابق کار حرفه ای و توانایی متقاضی و سایر عوامل موثر ، حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال دارنده پروانه اشتغال طبق دستورالعملی که به وسیله وزارت مسکن و شهرسازی تهیه و ابلاغ می شود تعیین و در پروانه اشتغال درج می شود .

ماده ۳۰- مدت اعتبار پروانه اشتغال به کار کاردانی یا کار تجربی ۳ سال است و در انقضای مدت ، در صورت وجود شرایط لازم قابل تمدید است

ماده ۳۱- کلیه امور مربوط به پروانه اشتغال اعم از فقدان اعتبار ، یا معلق شدن اعتبار و سایر موارد از جمله تفویض اختیار در مورد صدور و غیر اینها تابع مقررات مصوب مربوط به دارندگان پروانه اشتغال به کار مهندسی است .

ماده ۳۲- مرجع و نحوه رسیدگی به تخلفات حرفه ای و انضباطی دارندگان پروانه اشتغال به کار کاردانی و تجربی نیز ، مانند دارندگان پروانه اشتغال به کار مهندسی است لکن پس از تاسیس تشکیلات حرفه ای مربوط ، شورای انتظامی استان و مرجع تجدیدنظر با همکاری و هماهنگی تشکیلات مذکور اقدام خواهند کرد و موارد خاصی که در مورد این گروه باید مورد توجه مراجع رسیدگی کننده قرار گیرد و یا باید از آن استثنا شود با توجه به پیشنهادات تشکیلات حرفه ای مربوط طی دستورالعملی به وسیله وزارت مسکن و شهرسازی به شورای انتظامی استان و مرجع تجدیدنظر ابلاغ خواهد شد .

منبع: مجموعه قوانین و مقررات مربوط به شهر و شهرداری

فصل چهارم : نظارت و کنترل ساختمان

ماده ۳۳ - مسئولیت نظارت عالیه بر اجرای ضوابط و مقررات ملی ساختمان در طراحی و اجرای تمامی ساختمانها و طرحهای شهرسازی و شهرک سازی و عمران شهری که اجرای ضوابط و مقررات مزبور در مورد آنها الزامی است ، بر عهده وزارت مسکن و شهرسازی است . و وزارت مذکور با انتشار اعلامیه و اطلاعیه ها ، آگاهی های لازم را به افراد جامعه خواهد داد .

ماده ۳۴ - شهرداریها موظفند در متن تاییدیه نقشه های تفکیک زمین و متن پروانه های ساختمانی و متن پاسخ به هر گونه استعلام درباره کاربری و تراکم اراضی ، مشخصات مصوبات طرحهای جامع ، تفصیلی و هادی را که شامل نام مرجع تصویب کننده ، تاریخ تصویب و شماره و تاریخ ابلاغیه قانونی است ذکر نمایند .

ماده ۳۵ - مالکان و کارفرمایانی که اقدام به احداث ساختمان می کنند موظفند از نخستین روز شروع عملیات اجرایی ، یک نسخه از نقشه ساختمان مهمور شده به مهر شهرداری و یک نسخه از پروانه ساختمان را ، در تمام مدت اجرای ساختمان ، در محل کارگاه نگهداری نمایند تا در صورت مراجعه ماموران کنترل ساختمان در اختیار آنها گذاشته شود .

ماده ۳۶ - کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی و سازمانها و دستگاههای دولتی و غیر دولتی می توانند در هر موردی که با تخلف مواجه شده یا احتمال تخلف از ضوابط و مقررات شهرسازی و مقررات ملی ساختمان می دهند ، شکایت با اطلاعات خود را به وزارت مسکن و شهرسازی در تهران و سازمان مسکن و شهرسازی در استان ارسال یا تسلیم نمایند .

ماده ۳۷ - وزارت مسکن و شهرسازی یا سازمان مسکن و شهرسازی استان ، ساختمانها را رأساً به صورت کنترل نمونه ای ، سرزده و موردی یا پس از دریافت شکایت مورد رسیدگی و بازرسی قرار می دهد ، در صورت احراز تخلف از مقررات مذکور در مواد (۳۴) و (۳۵) (قانون) و مواد مندرج در این

فصل ، با ذکر دلایل و مستندات دستور اصلاح یا جلوگیری از ادامه کار را به شهرداریها و مراجع صدور پروانه ساختمانی و مهندس مسوول نظارت ذیربط ابلاغ می نماید .

ماده ۳۸ - به منظور اعمال نظارت موضوع ماده (۳۵) قانون ، مراجع و اشخاص یاد شده در ماده (۳۴) موظفند در صورت درخواست ، حسب مورد اطلاعات و نقشه های فنی لازم را در اختیار وزارت مسکن و شهرسازی قرار دهند و در صورتی که وزارت یاد شده به تخلفی برخورد نماید با ذکر دلایل و مستندات دستور اصلاح یا جلوگیری از ادامه کار را به مهندس مسؤل نظارت و مرجع صدور پروانه ساختمانی دی ربط ابلاغ نماید و تا رفع تخلف ، موضوع قابل پیگیری است . در اجرا ی این وظیفه کلیه مراجع ذی ربط موظف به همکاری می باشند .

ماده ۳۹ - سازمان مسکن و شهرسازی استان موظف است با همکاریهای نظام مهندسی استان و شهرداریها در محل هایی که مشمول ماده (۴) قانون نمی باشند ، در اجرای ماده (۳۶) قانون نسبت به تهیه طرحهای همسان (تپ) در زمینه طراحی و اجرای ساختمان اقدام نماید .

شهرداریها نقشه های مذکور را در اختیار متقاضیان قرار می دهند و چنانچه متقاضی بر اساس نقشه همسان ، درخواست پروانه ساختمان بنماید ، شهرداریها موظفند با رعایت سایر مقررات ، پروانه ساختمانی را صادر و رأسا اعمال نظارت نمایند .

ماده ۴۰ - به منظور مطالعات و تحقیقات مورد نیاز برای توسعه نظام مهندسی و اصلاح سیستم کنترل در مهندسی ساختمان و گسترش آن در سطح کشور ، متناسب با امکانات و مقتضیات محلی و ارتقا کیفی مهندسی ساختمان از طریق پیشنهاد اصلاح قوانین ، تدوین آیین نامه های قانونی ، اصلاح و روشها و ساختار اداری و اجرایی و تدوین برنامه های آموزشی در سطوح مختلف ، شورایی مرکب از ۷ عضو تحت عنوان (شورای توسعه نظام مهندسی و کنترل ساختمان) در وزارت مسکن و شهرسازی تشکیل

می شود. اعضا و رییس شورای مذکور توسط وزیر مسکن و شهرسازی انتخاب و دبیرخانه شورای مذکور در وزارت مسکن و شهرسازی تشکیل می شود.

منبع: مجموعه قوانین و مقررات مربوط به شهر و شهرداری